

# Wprowadzenie

*Jednym z filarów współczesnej cywilizacji jest nauka. W Zabrzu rozumiemy to dobrze i dlatego staramy się stwarzać w naszym mieście jak najlepsze warunki do jej rozwoju.*

*W czasach, kiedy najistotniejszymi dziedzinami aktywności gospodarczej było górnictwo i przemysł ciężki, w naszym mieście zaczęły swoją działalność Politechnika Śląska, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN, Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN, Instytut Techniki Górniczej „KOMAG”. Od kiedy w 1948 roku w Zabrzu otworzyła swoje podwoje Akademia Medyczna (obecnie Śląski Uniwersytet Medyczny), nasze miasto znalazło się wśród najważniejszych ośrodków medycznych w Europie. Tu od wielu lat działa Śląskie Centrum Chorób Serca, w którym zespół pod kierownictwem prof. Zbigniewa Religi dokonał pierwszej w Polsce transplantacji serca, a prof. Marian Zembala przeprowadził pierwszą transplantację płucoserca. Tu działa Instytut Techniki i Aparatury Medycznej oraz Fundacja Rozwoju Kardiologii im. Zbigniewa Religi, w której prowadzi się badania w pracowniach: Sztucznego Serca, Biologicznej Zastawki Serca, Biocybernetyki czy Bioinżynierii. Nieprzypadkowo zatem tematem XVI Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu „Kultura Europy Środkowej” był wpływ jakości życia na szeroko pojętą kulturę.*

*Z zadowoleniem przyjąłam kolejną publikację tej serii naukowej, złożoną nie tylko z opracowań dotyczących jakości życia w ujęciu historycznym, opartych na badaniach źródłowych, ale także zawierającą zapis dyskusji panelowej na temat „Ból i cierpienie, radość i nadzieja – rola medycyny na przestrzeni dziejów”. Podczas tej dyskusji poruszano związane ze zdrowiem dylematy nurtujące każdego człowieka, stawiano nowe pytania o ludzką kondycję, o godność. Jestem przekonana, że książka ta przyczyni się do pogłębiania wiedzy na temat wpływu jakości życia na kulturę tej części Europy, ze szczególnym uwzględnieniem Śląska.*

*Małgorzata Mańka-Szulik  
Prezydent miasta Zabrze*

# Vorwort

*Eines der Pfeiler der modernen Zivilisation bildet die Wissenschaft. In Zabrze verstehen wir das gut und deshalb versuchen wir, ihr die möglichst besten Entwicklungsbedingungen in unserer Stadt zu schaffen. In Zeiten, als der Bergbau und die Schwerindustrie zu den Hauptbereichen der wirtschaftlichen Aktivität zählten, begannen verschiedene Institutionen ihre Tätigkeit in unserer Stadt, darunter die Technische Hochschule, Institut für Chemische Kohleverarbeitung, Zentrum für Polymer- und Kohlestoffe der Polnischen Akademie der Wissenschaften, Institut für Grundlagen der Umwelttechnik der Polnischen Akademie der Wissenschaften, „KOMAG“ – Institut für Bergbautechnik. Seitdem im Jahre 1948 die Medizinakademie (heute Schlesische Medizinische Universität) ihre Pforten in Zabrze öffnete, gehört unsere Stadt zu den wichtigsten Medizinzentren in Europa. Hier funktioniert seit Jahren das Schlesische Zentrum für Herzkrankheiten, in dem ein Team unter der Leitung von Prof. Zbigniew Religa die erste Herztransplantation in Polen, und Prof. Marian Zembala die erste Herz-Lungen-Transplantation durchführte. Hier ist das Institut für Medizintechnik und -apparatur sowie die Zbigniew-Religa-Stiftung für die Entwicklung von Herzchirurgie tätig, in der Untersuchungen in folgenden Laboratorien stattfinden: Künstliches Herz, Biologische Herzklappe, Biokybernetik und Bioingenieurwesen. Deswegen ist es kein Zufall, dass der Einfluss der Lebensqualität auf die breit verstandene Kultur zum Thema der 16. Internationalen Wissenschaftlichen Konferenz aus der Reihe „Kultur Mitteleuropas“ wurde.*

*Mit Zufriedenheit nahm ich eine weitere Veröffentlichung aus dieser wissenschaftlichen Reihe wahr, die nicht nur aus Bearbeitungen bezüglich der Lebensqualität in geschichtlicher Hinsicht besteht, sondern auch die Niederschrift der Paneldiskussion zum Thema „Schmerz und Leid, Freude und Hoffnung – die Rolle der Medizin im Laufe der Geschichte“ enthält. Während dieser Diskussion wurden die mit Gesundheit verbundenen Aspekte angesprochen, die jeden Menschen betreffen, man stellte neue Fragen nach dem menschlichen Befinden, nach der Würde. Ich bin davon überzeugt, dass dieses Buch zur Vertiefung des Wissens über den Einfluss der Lebensqualität auf die Kultur dieses Teils von Europa beitragen wird, mit besonderer Berücksichtigung Schlesiens.*

*Małgorzata Mańka-Szulik  
Präsidentin der Stadt Zabrze*